

Pedagogisch
Plan van Aanpak
True Colors Delft

Kleurrijk en verbindend

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Een andere aanpak.....	4
3. Pedagogische Visie TCD.....	6
A Onze 'child image'.....	7
B Opvoedingsdoelen (gebaseerd op 'Riksen-Walraven')	7
C Kinderen voorbereiden op school en het PYP	8
D Het leren en de ontwikkeling van kinderen volgen	10
E Gedragsmanagement.....	10
F Samenwerking met de International School Delft	11
4. Kinderen ondersteunen binnen een omgeving van emotionele veiligheid Binnen het PYP werken we aan sociale vaardigheden en zelfmanagementvaardigheden	12
5. Kinderen helpen zichzelf te leren kennen en zelfvertrouwen te hebben of te krijgen (persoonlijke vaardigheden) Binnen PYP werken we aan zelfmanagement-, onderzoeks- en denkvaardigheden.....	15
6. Kinderen helpen om te profiteren van het samenspelen in een groep Binnen PYP werken we aan sociale vaardigheden en communicatievaardigheden	17
7. Kinderen waarden en normen bijbrengen Binnen PYP werken we aan sociale vaardigheden en onderzoeks- en denkvaardigheden	19
8. Een typische dag bij de buitenschoolse opvang.....	21
9. Uitstapjes	22
10. Overige zaken	22
a. Introductie	22
b. Extra dagen/ruilen van dagen.....	22
c. Bekende gezichten voor baby's en in een andere groep zitten	22
d. Afwijking van beroepskracht-kindratio	23
e. Extra activiteiten	23
f. Stagiaires/vrijwilligers	23

1. Inleiding

True Colors Delft (TCD) bevindt zich op de campus van de Technische Universiteit (TU). TCD werkt nauw samen met de Internationale School Delft (ISD), die op hetzelfde adres is gevestigd. TCD heeft de volgende groepen: 4 x kinderdagverblijf, 2 x peuteropvang en 3 x buitenschoolse opvang.

Binnen de dagopvang werken wij met:

2 verticale groepen (0-4 jaar) en

4 horizontale groepen: 2 babygroepen (0-2 jaar) en 2 kinderdagverblijfgroepen, één peutergroep voor de hele dag (2-4 jaar), één peutergroep voor halve dagen (2,5-4 jaar) en de startgroep (3-4 jaar), specifiek voor kinderen die naar de ISD gaan.

Bij Pebbles en Flintstones is er plek voor 2 x 20 kinderen en bij Bambam voor 10 kinderen.

Kinderen van 3-6 jaar kunnen in de Pebbles-groep, kinderen van 6-8 jaar in de Bambam-groep en kinderen van 6-12 jaar in de Flintstones-groep.

2. Een andere aanpak

Net als True Colors Rijswijk (TCR), onderscheidt TCD zich van andere kinderdagverblijven van Kinderopvang Morgen vanwege de vele internationale kinderen. Ouders zijn afkomstig uit het buitenland en beheersen vaak de Nederlandse taal niet of onvoldoende. Pedagogisch medewerkers communiceren dan ook vaak in het Engels met de ouders. Onze schriftelijke communicatie is altijd in het Engels. De kinderen leren tijdens hun opvoeding vaak twee en soms wel drie of vier talen.

Ouders hebben soms verwachtingen van de kinderopvang gebaseerd op de kinderopvang in hun land van herkomst. De werkwijze in Nederland kan soms anders zijn. Daarom is het belangrijk om ouders te informeren over de manier van werken binnen de Nederlandse kinderopvang, maar ook zeker open te staan voor goede ideeën vanuit de andere landen. Luisteren en begrip tonen is hierbij van groot belang.

Relatief veel kinderen bezoeken TCD voor 4 of 5 hele dagen per week. De rol van de pedagogisch medewerkers in de opvoeding is daardoor nog groter en belangrijker dan wanneer een kind minder tijd op de opvang is. We kunnen ook een belangrijke rol spelen in het bieden van aanvullende ondersteuning bij het opvoeden van de kinderen wanneer ouders een beperkt sociaal netwerk hebben.

Maaltijden verschillen ook tussen culturen. Een groot gedeelte van de ouders heeft aangegeven dat hun kinderen behoefte hebben aan meer maaltijden met meer variatie en bij voorkeur een warme lunch. Daarom verzorgen wij iedere dag een warme lunch, behalve bij de peuteropvang.

TCD is natuurlijk ook een normaal kinderopvangcentrum waarin pedagogisch medewerkers voor de kinderen zorgen en ze stimuleren in hun ontwikkeling tot zelfstandige individuen. Ondanks de verschillen met andere kinderdagverblijven, wordt ook bij TCD gewerkt binnen de pedagogische visie van Kinderopvang Morgen.

Tweetalige aanpak

TCD biedt de kinderen een tweetalige aanpak. Om de kinderen zich veilig te laten voelen, de structuur te begrijpen en beide talen goed te kunnen leren, gebruiken wij de 'één persoon-één taal-strategie'. Dit betekent dat er leerkrachten zijn die alleen Engels met de kinderen spreken en leerkrachten die alleen Nederlands met de kinderen praten.

Voor kinderen die opgevoed worden met een andere taal dan Nederlands of Engels gebruiken wij objecten en plaatjes die verwijzen naar activiteiten, zodat ook deze kinderen kunnen begrijpen wat er gaat gebeuren. Deze methode wordt vooral gebruikt tijdens de introductieperiode, waarna het kind al enkele essentiële woorden in de nieuwe talen zal hebben geleerd.

Onderzoek toont aan dat kinderen meerdere talen tegelijk kunnen leren. Daarom raden wij ouders en verzorgers aan ook hun moedertaal met hun kinderen te spreken. Dit stelt kinderen in staat om nieuwe talen te leren met als basis de structuur en grammatica van deze eerste taal.

Babygebaren

Onze medewerkers hebben een workshop gevolgd over Infant Communication Babygebarentaal. Babygebarentaal is een simpele maar krachtige manier om een band te vormen met een kind. Vóórdat ze kunnen praten zijn ze dan al in staat om duidelijke en complexe boodschappen overbrengen. Babygebarentaal kan ook door ouders worden gebruikt. Als we hierin samenwerken, zal dit de baby enorm helpen.

Voordelen van babygebarentaal zijn onder andere:

- Door het leren van enkele gebaren vermijden we de frustratie en het giswerk wanneer een baby huilt. In plaats van een lijst af te gaan met alle mogelijke behoeften kan de baby ons zelf precies vertellen wat hij of zij wil.
- Betere communicatie versterkt de band met de baby. Het is niet altijd makkelijk om een baby te zijn. Door de frustraties over het niet goed kunnen communiceren te vermijden, hebben we meer tijd voor de leuke dingen. En hopelijk zijn er dan ook minder driftaanvallen.
- Het herkennen en uiteindelijk gebruiken van gebaren ondersteunt de cognitieve ontwikkeling van de baby. Onderzoek geeft aan dat baby's die gebaren kunnen gebruiken ook sneller een grotere gesproken woordenschat hebben. Gebaren creëert ook een basis voor het lezen, aangezien kinderen eerder bekend worden met het idee dat visuele symbolen een betekenis kunnen hebben.

Hoe sneller je het gebaren introduceert, hoe sneller de baby terug zal gebaren. Dit geldt vooral wanneer hij of zij heel graag wil dat we iets begrijpen. Wanneer de baby begint met zwaaien en wijzen, zijn dit duidelijke signalen dat hij of zij klaar is om nieuwe gebaren te leren. Alhoewel babygebarentaal vooral bestemd is om baby's te helpen communiceren voordat ze kunnen praten, kan het ook impact hebben op de lange termijn. Zelfs wanneer kinderen al een langere tijd kunnen praten, kunnen ze terugvallen op het gebaren als woorden ze tekortschieten. Meertalige kinderen die als baby hebben geleerd om te gebaren, gebruiken bijvoorbeeld vaak deze gebaren nog als een brug van de ene taal naar de andere. Zo kunnen ze gebaren gebruiken om woorden te begrijpen of om te leren dat verschillende woorden in verschillende talen hetzelfde kunnen betekenen.

Als uw kind al een peuter is, kunt u nog steeds beginnen met gebarentaal. Een kind dat probeert te praten, maar nog niet duidelijk kan communiceren, kan erg gefrustreerd raken. Een peuter enkele goedgekozen gebaren aanleren, kan wonderen verrichten.

Bij True Colors Delft gebruiken wij gebarentaal met alle kinderen. Dit doen wij op structurele momenten (zoals de kringmomenten), maar ook gedurende de rest van de dag (zoals wanneer we naar binnen of naar buiten gaan, wanneer we luiers gaan verschonen, wanneer we gaan eten of drinken, etc.). De gebaren die wij gebruiken kunt u vinden in de map die u bij de intake ontvangt. Als uw intake vóór 2019 heeft plaatsgevonden, meld dit dan aan de leerkrachten. Zij zorgen ervoor dat u deze lijst alsnog krijgt.

Third Culture Kids

Veel kinderen op onze kinderopvang komen uit een andere cultuur. Ze moeten wennen aan een andere omgeving, andere mensen en andere gebruiken. De manier waarop jonge kinderen met dit soort veranderingen omgaat, hangt volledig af van hun temperament en aanpassingsvermogen. Het welbevinden en de verdere ontwikkeling worden beïnvloed door de mate waarin de omgeving en de verzorger hierop aansluiten. Hierbij is de ouder of voogd leidend. Tenslotte kennen zij hun kind het best! Daarom vinden wij een nauwe samenwerking met de ouders en verzorgers essentieel.

Wel zien we in dat onze kinderen deel uitmaken van een andere cultuur of andere culturen, terwijl ze zich ook aan het aanpassen zijn aan de Nederlandse cultuur. Wij respecteren dit en zien het juist als een aanwinst voor de kinderen in plaats van ze te dwingen om zich volledig aan een nieuwe omgeving aan te passen.

Om dit te bereiken, hechten wij waarde aan verschillende aspecten van hun culturele achtergrond, zoals hun taal, gebruiken en tradities. Voorbeelden hiervan zijn: We vieren bijzondere gebeurtenissen in verschillende culturen (zoals Divali en Chinees Nieuwjaar). We stimuleren de kinderen om woorden uit hun moedertaal te delen of om hun liedjes te zingen, waarbij we interesse tonen in hun thuisland/familie. Zo zorgen we ervoor dat verschillen worden omgezet naar sterke punten en verbinding met elkaar.

3. Pedagogische Visie TCD

Bij het opstellen van onze pedagogische visie zijn wij geïnspireerd door verschillende gedachtegangen in de pedagogiek. Het International Baccalaureate® (IB) Primary Years Programme (PYP) is op veel vlakken vergelijkbaar met hoe wij kinderen zien ('child image') en hoe wij denken over de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. De International School Delft is een gecertificeerde PYP-school. Het True Colors-team heeft een tweedaagse workshop gevolgd, verzorgd door IB-gecertificeerde docenten. True Colors Delft is het eerste kinderdagverblijf dat met dit programma werkt voor kinderen vanaf 0 jaar.

A   *Onze 'child image'*

Wij respecteren de individuele verschillen tussen kinderen en hun persoonlijkheid/temperament. Onze focus ligt er dan ook op om ze te stimuleren vanuit hun eigen wereldbeeld en om ze manieren te leren om hun gevoelens te erkennen en te uiten. Hiervoor zijn ze dus afhankelijk van de ondersteuning van hun verzorgers. Elk kind is anders en heeft zijn eigen behoeften en interesses. Om aan deze behoeften te voldoen, letten wij goed op het observeren, het erkennen van hun gevoelens en het begrijpen van hun karaktereigenschappen. Door deze hoofdlijnen aan te houden, kunnen wij de kinderen voorzichtig begeleiden en hun optimale ontwikkeling stimuleren, waarbij ook respectvol wordt omgegaan met de culturele normen en waarden van hun families. Bij TCD zien wij elk kind als een uniek persoon en volgen wij de ontwikkeling van ieder individueel kind. Zo proberen wij aan de behoeften en interesses van ieder kind te voldoen.

B   *Opvoedingsdoelen (gebaseerd op 'Rixsen-Walraven')*

Emotionele veiligheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen bij onze leerkrachten en in de groep met de andere kinderen. Alleen dan zal een kind gaan spelen en op ontdekking gaan. Daarom schenken wij veel aandacht aan het gevoelig omgaan met de door het kind gegeven signalen.

Karakterontwikkeling en zelfstandigheid

Door kinderen de ruimte geven om zelf te ontdekken, te doen en te spelen wordt het zelfvertrouwen vergroot en worden de kinderen in staat gesteld om te leren wie ze zijn. Uiteindelijk zal dit een positief effect hebben op hun zelfvertrouwen en zelfbeeld. Als we bijvoorbeeld aan het knutselen zijn, leggen we de nadruk op het proces en niet op het eindproduct.

Risikant spelen

Risikant spelen omvat spannende vormen van fysiek spelen waarbij onzekerheid en de kans op fysiek letsel een rol spelen. Het is bewezen dat dit grote voordelen kan hebben.

Bij risikant spelen zijn kinderen aan het experimenteren en pushen ze zichzelf om uit te vinden wat er kan gebeuren zonder te weten hoe het precies zal aflopen. Als kinderen niet ver genoeg gaan bij het spelen is het saai, maar als het te ver gaat, wordt het te eng. Deze aanpak kan worden vergeleken met een wetenschappelijk experiment waarbij kinderen de omgeving uittesten en vaststellen waar ze zich prettig bij voelen.

In een relatief veilige omgeving als context is dit een ideale manier voor een kind om uit te vinden hoe de wereld en het lichaam functioneren.

Risikant spelen in de jonge jaren kan een kind helpen bij het ontwikkelen van zelfvertrouwen, veerkracht, executieve functies-vaardigheden en zelfs risicomanagement. Ook laat onderzoek zien dat risikant spelen de kans op letsel in feite kan verkleinen.

Kinderen zoeken van nature dit soort ervaringen op, ongeacht hoe veilig we ze in de speelomgeving proberen te houden. Door kinderen samen met volwassenen deze spannende situaties te laten ervaren, kunnen ze beter leren om risico's in te schatten als ze alleen zijn, wat uiteindelijk veiliger is.

Sociale en emotionele ontwikkeling

Bij de kinderopvang leren kinderen om te wachten op hun beurt, elkaar te helpen, samen te werken tijdens het spelen en blijge gebeurtenissen samen te vieren. We schenken aanzienlijk veel aandacht aan emoties die uit bepaalde situaties kunnen voortkomen en bespreken deze gezamenlijk. Zo leren de kinderen met deze emoties om te gaan wanneer ze deze zelf voelen, maar ook om deze te respecteren wanneer anderen ze voelen.

Normen en waarden doorgeven

Waarden zoals gelijkheid, genegenheid, zorgzaamheid en respect voor elkaar, elkaars cultuur en elkaars achtergrond zijn bij ons van wezenlijk belang. Hierbij horen elkaar helpen, naar elkaar luisteren, samen zingen, dansen en lachen, en leren om respectvol om te gaan met het (speel)materiaal, de natuur en alles wat leeft. Door een goed voorbeeld te geven (modellieren), geven we dit aan de kinderen door, en ook door veel te praten en uit te leggen. Zorgen voor de planeet en 'teruggeven' is een belangrijk onderdeel van het Primary Years Programme (PYP).

Documentatie

Tijdens het opgroeien, is het ook belangrijk om te reflecteren op ons handelen en trots te zijn op onze prestaties. In elke groep heeft ieder kind een eigen map. Deze map wordt gevuld met foto's, verhalen en kunst- en knutselwerkjes om alle interessante en belangrijke momenten van de ontwikkeling van het kind bij te houden. Oudere kinderen kunnen hun eigen map inkijken wanneer zij willen. Voor de jongere kinderen maken we regelmatig tijd om samen in hun map te kijken. Het gebruik van deze documentatie is gebaseerd op de visie van Reggio Emilia. 'Documentatie legt nadruk op het belang van spelen door **de intenties van kinderen te onderzoeken**, zowel tijdens als na het spelen. Documentatie **vindt ook plaats in verschillende fasen** van voltooiing. Net zoals een verhaal kan een project een begin, een midden en een eind hebben, die zich in de loop der tijd ontwikkelen.'

(Bron: <https://reggioemilia2015.weebly.com/observation-and-documentation.html>)

C Kinderen voorbereiden op school en het PYP

Wij werken met de thema's die worden gebruikt binnen het Primary Years Programme (PYP). Dit programma wordt ook gebruikt binnen de ISD en maakt voor peuters de overgang naar school makkelijker. PYP is een ervaringsgericht programma waarin kinderen leren door middel van ervaringen. Om de overgang te ondersteunen, volgen de peuteropvang en de startgroep hetzelfde thema als de ISD.

PYP-thema's

De PYP-thema's zijn:

- Wie we zijn
- Waar we zijn m.b.t. onze locatie en de tijd
- Hoe we onszelf uitdrukken
- Hoe de wereld werkt
- Hoe we ons organiseren
- De planeet delen

Elk thema duurt 10 weken. Onder elk thema maken we een subthema gebaseerd op de interesses van de kinderen op dat moment. Tijdens de thema's bieden we een gevarieerde reeks aan activiteiten, passend bij de leeftijd en interesses van de kinderen. De 9^e week is de laatste week van het thema, met een speciale afronding op de laatste dag, zoals een feest, een toneelstuk of een galerie. In de 10^e week sluiten we gezamenlijk het thema af. Samen met de kinderen reflecteren en praten we over wat we hebben geleerd.

De peuteropvang, de startgroep en de buitenschoolse opvang volgen de thema's van de school.

Vaardigheden

Bij TCD werken we aan dezelfde vaardigheden als bij de ISD, maar dan voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Door middel van onze thema's en activiteiten werken we aan:

Sociale vaardigheden

Kinderen spelen en ontdekken samen, leren om samen te werken en om anderen te respecteren. Ze leren hoe ze conflicten kunnen oplossen, hoe ze op hun beurt wachten en hoe ze samen een taak kunnen voltooien.

Communicatievaardigheden

Het vergroten van de woordenschat van de kinderen helpt ze de waarde te begrijpen van empathie, door naar elkaar te luisteren en door hun eigen ideeën en gevoelens op een productieve manier te uiten.

Zelfmanagementvaardigheden

Kinderen ontwikkelen hun grove motoriek en fijne motoriek. We helpen ze bewust te worden van de waarde van zelfdiscipline, structuur en het kunnen volgen van een plan/routine.

Onderzoeks- en denkvaardigheden

Een prikkelende omgeving stimuleert kinderen om te observeren, nieuwsgierig te zijn, vragen te formuleren en/of stellen en te ontdekken.

Bij het opzetten van een thema brainstormen we altijd met de leerkrachten en de pedagogische coach. Tijdens het brainstormen bespreken we het algemene thema (zoals 'Wie we zijn') en welk subthema we zullen toepassen. Zo kunnen we voor onze kinderen de doelen duidelijker maken en deze afstemmen op hun interesses.

Schoolbezoeken

Om kinderen voor te bereiden op de school, wanneer ze 4 jaar zijn, gaat een TCD-leerkracht van hun eigen groep mee op bezoek bij de ISD. Zo zien ze alvast het klaslokaal en kunnen ze de leerkrachten en kinderen ontmoeten. Hierdoor wordt de overgang makkelijker voor ze.

Af en toe bezoeken we de school en lezen de oudere schoolkinderen in hun moedertaal verhaaltjes voor aan de kinderen van het kinderdagverblijf.

N.B.: een plek bij True Colors Delft betekent niet automatisch een plek bij de International School Delft. U moet uw kind met 3 jaar apart aanmelden voor de ISD.

D Het leren en de ontwikkeling van kinderen volgen

Wanneer een kind bij TCD begint, wordt een van de groepsleerkrachten als mentor aangesteld. Deze mentor zal de nieuwe ouders uitnodigen voor het intakegesprek. Zo weten de ouders wie de mentor van hun kind is. De mentor vult ook het summatieve rapport in, dat wordt gebruikt om de ontwikkeling van de kinderen bij te houden. De mentor bespreekt dit rapport met de ouders na de proefperiode (3 maanden) en twee keer per jaar bij het kinderdagverblijf of één keer per jaar bij de buitenschoolse opvang. Als de mentor merkt dat een kind extra begeleiding nodig heeft, wordt dit besproken met de collega's of, indien nodig, met de leidinggevende of pedagogische coach.

Pedagogische coach

De pedagogische coach werkt samen met het team aan onze pedagogische methode PYP, aan de indeling van de groepsruimtes en aan ons pedagogisch materiaal en voert overleg met de leerkrachten over de kinderen. Als een kind aanvullende begeleiding nodig heeft, zal de pedagogische coach in overleg met de leerkrachten een actieplan maken. Dit plan wordt uiteraard met de ouders besproken. De pedagogische coach zorgt tevens voor het coachen van de leerkrachten in hun werk en bespreekt hun persoonlijke ontwikkeling. Leerkrachten kunnen de pedagogische coach om advies of tips vragen. De pedagogische coach overlegt met de leidinggevende en, indien nodig, met een medewerker van het SRK Pedagogisch Werk-team. Verder kunnen we ouders eventueel adviseren om het Consultatiebureau, het Centrum voor Jeugd en Gezin of andere instanties te raadplegen voor aanvullende hulp of ondersteuning.

E Gedragsmanagement

Bij TCD leggen wij de nadruk op het positieve gedrag van kinderen. We geven ze complimenten over hun prestaties en sociaal gedrag. Ook steken wij veel moeite in het voorkomen van wangedrag. Dit doen we door een goed voorbeeld te geven, goed te letten op de kinderen wanneer ze aan het spelen zijn en kinderen de juiste faciliteiten en omgeving te bieden om ze zich op hun gemak te laten voelen. We staan het de kinderen toe om zich boos of verdrietig te voelen en proberen ze te leren hoe ze op een positieve manier met dit soort gevoelens om kunnen gaan.

Als er een conflict ontstaat, is ons gedragsmanagementbeleid gebaseerd op de principes van restorative practices. Zowel TCD als de International School Delft werken met deze methode. Het belangrijkste idee achter restorative practices is om het gedrag of wangedrag te bekijken en te begrijpen vanuit de redenen daarachter. Zodra we de redenen voor dit gedrag begrijpen, kunnen we gaan kijken naar wie er door dit gedrag is geraakt, hoe ze zijn geraakt en wat we kunnen doen om de schade te herstellen of te repareren.

Zo kunnen de kinderen zelf inzicht krijgen in hun gevoelens van boosheid of pijn. Ze leren verantwoordelijkheid te nemen over hun handelen en ze leren, samen met de leerkracht en andere kinderen, nieuwe manieren om samen tot een oplossing te komen. Hieronder staat een voorbeeld van hoe dit in de praktijk functioneert wanneer we zien dat één kind het speelgoed van een ander kind afpakt:

Ten eerste gaat de leerkracht samen met beide kinderen zitten. Ze neemt de tijd om het 'slachtoffer' gerust te stellen en zorgt ervoor dat hij of zij de kans krijgt om zijn of haar verhaal te vertellen en te praten over de eigen gevoelens. De leerkracht stelt vragen en maakt opmerkingen zoals: "Wat is er gebeurd? Hoe voel je je hierdoor? Ik kan zien dat je hierdoor moet huilen." Daarna krijgt de 'dader' de kans om uit te leggen waarom hij of zij de 'overtreding heeft gemaakt' en om zijn of haar

gevoelens over het incident te delen. De leerkracht stelt vragen en maakt opmerkingen zoals: “Wat is er gebeurd? Hoe voel je je hierdoor? Kijk eens naar <het andere kind> en hoe hij/zij zich hierdoor voelt.”

Hierna krijgen de dader en het slachtoffer (met de hulp van de leerkracht) de kans om een manier te vinden om de schade te repareren. De leerkracht stelt vragen zoals: “Jij wilde dus met dit speelgoed spelen, maar hij/zij was er eerst mee aan het spelen. Hoe kunnen we dit probleem oplossen?” Het resultaat kan bijvoorbeeld zijn om ander speelgoed te pakken of dat de 'dader' zijn/haar excuses aanbiedt. Deze excuses kunnen zijn in de vorm die het kind zelf het fijnst vindt, bijvoorbeeld door handen te schudden, een knuffel te geven of “sorry” te zeggen.

Belangrijk is dat beide partijen zich goed voelen bij de gekozen oplossing, het ermee eens zijn en door kunnen gaan met spelen zonder gevoelens van wrok of isolatie. De verbinding is hersteld, zowel het slachtoffer als de dader hebben iets nieuws geleerd en kunnen het incident achter zich laten. Op deze manier leren de kinderen leren zich bewust te worden van hun eigen gevoelens en die van anderen en om zich verbaal te kunnen uiten.

In andere gevallen van wangedrag worden kinderen naast de restorative practices-methode door de leerkracht tot de orde geroepen. Hierbij roept zij het kind bij zich, knielt naast het kind en maakt oogcontact. Ze legt dan uit welk gedrag ze graag zou willen zien in plaats van te focussen op het wangedrag. Bijvoorbeeld: “Kun je alsjeblieft met de auto's op de grond spelen in plaats van ermee te gooien? Als het kind boos of verdrietig is terwijl hij/zij tot de orde wordt geroepen, helpt de leerkracht hem/haar om eerst rustig te worden. Ze erkent zijn/haar emoties en vertelt het kind dat het oké is. In een emotionele toestand is het voor kinderen lastig om te begrijpen wat we hen over hun wangedrag mee proberen te geven. Nadat de leerkracht met het kind heeft gepraat, controleert ze dat hij/zij het heeft begrepen en dat het probleem is opgelost.

F Samenwerking met de International School Delft

Samen met de ISD zorgen wij voor een continu leeraanbod voor kinderen van 0 – 12 jaar. TCD verzorgt, naast de reguliere kinderopvang, ook buitenschoolse opvang. Zowel ISD als TCD hebben ‘leren door ervaring’ hoog in het vaandel staan. ISD biedt PYP, waardoor leerlingen actieve deelnemers worden in het ‘leven lang leren’. PYP focust op de ontwikkeling van het kind als een onderzoeker, zowel in het klaslokaal als in de buitenwereld.

In 2021 is de startgroep begonnen. Deze groep is voor kinderen van 3 – 4 jaar die naar de ISD gaan wanneer zij 4 jaar oud worden. Deze groep bevindt zich deels in het klaslokaal van de peuteropvang (ook binnen het schoolgebouw) en deels in het klaslokaal van groep 1. De groep deelt ook enkele activiteiten en uitstapjes met de kinderen van groep 1. Zo wordt de overgang naar groep 1 een stuk makkelijker. Spelenderwijs leren ze dan al over PYP en maken kennis met de school.

Binnen PYP werken we met de kinderen aan specifieke vaardigheden. Per competentie van Rixsen-Walraven noemen we ook de vaardigheden waaraan we binnen PYP werken.

4. Kinderen ondersteunen binnen een omgeving van emotionele veiligheid

Binnen het PYP werken we aan sociale vaardigheden en zelfmanagementvaardigheden

Onze aanpak

Alles wat onze leerkrachten doen is gebaseerd op het scheppen van een gevoel van veiligheid. Veiligheid draagt niet alleen bij aan het welbevinden van een kind, maar vormt ook de basis voor andere aspecten van de persoonlijke ontwikkeling. Volgens de hechtingstheorie van Bowlby is ieder kind geprogrammeerd om banden aan te gaan met anderen, omdat deze banden hen zullen helpen overleven. Daarom is een hechte band tussen de leerkracht en het kind belangrijk voor het kind om zich te kunnen ontwikkelen. Deze hechte band wordt gevormd wanneer de leerkracht ieder signaal dat het kind geeft oppikt (sensitiviteit) en daar gepast op reageert (responsiviteit). Het kind krijgt hierdoor het gevoel dat de ander hem of haar begrijpt en serieus neemt. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk vaste medewerkers in te zetten om er zo voor te zorgen dat er altijd een vertrouwd persoon beschikbaar is. Dankzij een vast rooster weten u en uw kind precies welke leerkracht er per dag aanwezig zal zijn. In het kader van het vierogenprincipe zal een kind binnen het kinderdagverblijf nooit alleen zijn met maar één leerkracht. Bij binnenkomst en bij het afscheid nemen geeft de leerkracht even alle aandacht aan ieder kind. Ze laat hierbij blijken dat ze blij is dat ieder kind er is. Tevens besteedt de leerkracht aandacht aan elke ouder. Dit geeft het kind en de ouder een vertrouwd gevoel. Het geven van uitgebreide informatie (zoals het slaap- en eetgedrag, welke activiteiten er gedaan zijn, waar het kind mee heeft gespeeld en met wie) draagt hier ook aan bij.

Baby's

Vertrouwensrelaties tussen de baby en de leerkracht worden bevorderd doordat de leerkracht sensitief op de baby reageert. Dit doet de leerkracht door regelmatig oogcontact en door het benoemen van handelingen met de baby zodat de baby weet wat er gebeurt. Hierbij worden er verschillende intonaties gebruikt en een rustige stem. De leerkracht geeft de baby's regelmatig individuele aandacht en neemt ze regelmatig bij zich om te knuffelen en te wiegen. Ook kunnen baby's spelen in een babybox of rondlopen in het groepsklaslokaal. In een verticale groep leren de oudere kinderen uit te kijken voor de baby's. Daarnaast verzorgt Kinderopvang Morgen training voor werken met baby's. Alle leerkrachten die met baby's werken, hebben deze training gevolgd of zullen dit nog doen.

Peuters

Er wordt gewerkt met een gestructureerd dagritme dat de kinderen veiligheid en stabiliteit biedt. In de ochtend beginnen we met kringtijd. Voor kinderen die opgevoed zijn met een andere taal dan Nederlands of Engels gebruiken we plaatjes die verwijzen naar activiteiten. Zo kunnen deze kinderen ook begrijpen wat er gaat gebeuren. Pedagogisch medewerkers hebben niet alleen oog voor de groep, maar ook voor de behoeften van het individuele kind, bijvoorbeeld tijdens verschoonmomenten, tijdens de eet- en drinkmomenten, rond bedtijd, bij verdriet en bij het luisteren naar verhalen over ervaringen buiten school. De pedagogisch medewerkers hanteren allemaal dezelfde basisregels. Daarnaast heeft elke groep ook eigen regels. Dit scheidt duidelijkheid voor kinderen en het draagt bij aan de emotionele veiligheid. In de communicatie met de kinderen

benoemen de leerkrachten zoveel mogelijk de gevoelens van een kind (blijdschap, verdriet). Ook vinden wij het belangrijk bij peuters dat hun positieve gedrag wordt benadrukt door hen te prijzen, te klappen of stickers te geven. Zo kunnen wij hen helpen zelfvertrouwen op te bouwen. Daarnaast gebruiken we flashcards in de ochtend om over onze emoties te praten. Dit bevordert de zelfreflectie.

Kringtijd

Kringtijd is een populaire activiteit die positieve banden tussen kinderen helpt ontwikkelen. Kinderen kunnen werken aan vijf kernvaardigheden die bij kringtijd aan bod komen: denken, luisteren, kijken, spreken en zich concentreren. Kringtijd heeft de volgende voordelen:

- Verbeterde spreek- en luistervaardigheid
- Meer zelfvertrouwen
- Gemeenschapsgevoel
- Begrip over hoe hun gedrag anderen kan raken
- Verhoogde emotionele intelligentie
- Meer probleemoplossend vermogen
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Verbeterde banden tussen kinderen en tussen het kind en zijn of haar leerkrachten.

Op het kinderdagverblijf beginnen we altijd met het goedemorgenlied. Daarna kunnen we samen veel verschillende dingen doen, zoals praten over vormen, kleuren of dagen van de week, een boek lezen, muziek maken, een specifiek onderwerp bespreken (bijvoorbeeld het weer en wat kinderen dragen bij dit weer), gymnastiek of dansen of een andere energiebooster. Kringtijd duurt niet langer dan 10 minuten, vanwege de korte concentratieboog van de kinderen. Voor de kleinere kinderen hebben we babykringtijd. We zingen een goedemorgenliedje of lezen een boek en geven ieder kind persoonlijke aandacht. Als kinderen ouder worden, kunnen ze zich bij de gewone kringtijd aansluiten.

Buitenschoolse opvang

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig en welkom voelen bij onze leerkrachten en met de andere kinderen. Zo kunnen ze zich gewaardeerd en geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Alleen dan zal een kind op ontdekking gaan en nieuwe dingen leren. De pedagogisch medewerkers reageren sensitief op de kinderen. Dit bevordert de band tussen het kind en de leerkracht. Soms spelen de leerkrachten met de kinderen tijdens de verschillende activiteiten en ondersteunen hen daarbij. Deze aanpak verrijkt ook het spel van de kinderen.

Met de kinderen van de buitenschoolse opvang focussen we op positief gedrag en belonen we ze ervoor. Dit werkt heel goed met deze leeftijdsgroep.

Als er onenigheid ontstaat tussen kinderen, laten we ze het eerst zelf proberen op te lossen. Als ze er zelf niet uit komen, helpen we ze wel. En als een kind wordt buitengesloten, bespreken we met de kinderen waarom dit gebeurt en hoe zij dit kunnen oplossen.

Samenwerking met ouders (en andere verzorgers)

Wij vragen ouders om:

- tijd en aandacht te geven wanneer ze hun kinderen brengen en ophalen.
- hun kinderen te brengen of te halen buiten het dagprogramma (d.w.z. brengen vóór 9:15 's ochtends) of de leerkracht te vragen om op een ander tijdstip kort te overleggen wanneer er wel voldoende aandacht is voor het kind.
- hun kinderen voor te bereiden op hun tijd bij het kinderdagverblijf (zoals ze laten wennen aan drinken uit een fles, in hun eigen bed laten slapen, niet de hele dag knuffelen of dragen, alleen laten spelen). Hoe meer we hetzelfde doen, hoe makkelijker het is voor het kind om te wennen aan het kinderdagverblijf.
- tijd te maken voor één gesprek per jaar bij het kinderdagverblijf of één gesprek per jaar bij de buitenschoolse opvang om te bespreken wat er bij hun kind is geobserveerd. Zo kunnen wij de zorg en begeleiding van het kind zoveel mogelijk afstemmen op de wensen van de ouders.
- flexibel te blijven als zij merken dat hun kind het lastig vindt om te wennen of als zij hier zelf onzeker over zijn. Kortere dagen voor een korte periode kunnen een kind helpen wennen. Zodra het kind volledig gewend is, zijn hele dagen vaak geen probleem.

5. Kinderen helpen zichzelf te leren kennen en zelfvertrouwen te hebben of te krijgen (persoonlijke vaardigheden)

Binnen PYP werken we aan zelfmanagement-, onderzoeks- en denkvaardigheden

Onze aanpak

Alle kinderen hebben de gelegenheid en ruimte om te experimenteren met hun mogelijkheden, passend bij hun ontwikkelingsfase, snelheid en temperament. Op deze wijze leren ze hun eigen mogelijkheden en grenzen kennen. Daarnaast worden kinderen gestimuleerd hun flexibiliteit en creativiteit te ontwikkelen. Dit draagt bij aan het creëren van een positief zelfbeeld van de kinderen.

Baby's

Kinderen willen de wereld om zich heen begrijpen. Dit leren ze door emoties te interpreteren, door hun zintuigen te gebruiken en door verbanden te leggen. Onze leerkrachten stimuleren de baby's om te spelen en de wereld om zich heen te ontdekken door hen verschillende activiteiten te bieden. De leerkrachten stimuleren ook graag de grove motoriek en de fijne motoriek. Dit doen we door speelmaterialen om de baby's heen te plaatsen die ze zelf moeten proberen te pakken. Zo worden ze gestimuleerd om risico's te leren nemen. De leerkrachten gebruiken dagelijks babygebarentaal om de baby's te helpen bij het communiceren van wat ze nodig hebben.

Peuters

Kinderen worden uitgedaagd om op allerlei terreinen eerst iets zelf te proberen. We grijpen niet direct in, maar laten kinderen in eerste instantie ervaren wat ze al wel en (nog) niet zelf kunnen, binnen aanvaardbare risico's. Het leren door te ervaren hebben wij hoog in het vaandel staan. Wij willen kinderen leren zelf in te kunnen schatten wat verantwoorde risico's zijn. Kinderen worden aangemoedigd zichzelf aan en uit te kleden, hun schoenen aan en uit te trekken, brood te smeren en naar het toilet te gaan. We geven complimenten wanneer zij het zelf proberen. Positieve acties van het kind zullen wij benoemen en complimenteren.

Buitenschoolse opvang

Kinderen de ruimte geven om zelf te ontdekken, te doen en te spelen vergroot het zelfvertrouwen en stelt hen in staat om te leren wie ze zijn. Dit doen wij door kinderen zelf keuzes te laten maken in welke activiteit ze willen doen. Ze worden hierbij door de leerkracht begeleid om er ook voor te zorgen dat ze een gevarieerde keuze maken. Kinderen moeten de kans krijgen om fouten te maken en zelf oplossingen voor problemen te vinden. Hierbij begeleiden de leerkrachten hen indien nodig. Ook leren wij de kinderen om de leerkracht en andere kinderen om hulp te vragen als iets niet lukt.

Kringtijd

Zoals besproken in hoofdstuk 4 biedt de kringtijd de kinderen een uitstekende manier om te werken aan de vijf kernvaardigheden. Tijdens de kringtijd proberen wij aan ieder kind aandacht te schenken en inzicht te krijgen in wat hij/zij nodig heeft. Vinden ze het spannend om de vraag te beantwoorden, willen ze een specifiek liedje zingen? We passen de kringtijd aan goedemorgenlied de behoeften van de kinderen en gebruiken deze tijd als hulpmiddel voor de kinderen om hun zelfvertrouwen te ontwikkelen.

Samenwerking met ouders (en andere verzorgers)

- We vragen ouders positief te reageren op de ontwikkeling van hun kind.
- Tevens vragen wij hen om de zelfstandigheid van hun kind ook thuis te stimuleren, bijv. bij het aan- en uitkleden, zelf eten klaarmaken (brood smeren), zelf in slaap vallen in hun eigen bed en zindelijkheidstraining.

Buitenspeel terrein

Op TCD hebben wij de buitenspeelplaats ingericht met natuurlijke materialen (natuurlijk buiten spelen). Voor de baby's is er de mogelijkheid om apart buiten te spelen op het babyterras. Wij streven ernaar om iedere dag met de kinderen naar buiten te gaan.

Ook als het regent, gaan we naar buiten. Wij vragen ouders dus om de kinderen regenlaarzen mee te geven en kleding die vies mag worden. Wij zorgen zelf voor regencapes voor de kinderen. Naar buiten gaan is een uitstekende manier om energie te krijgen en vergroot tevens de weerstand. Daarnaast kan spelen in de regen de motoriek versterken en coördinatie verbeteren. De kinderen mogen in de plassen springen. Kijk uit dat je niet uitglijdt!

6. Kinderen helpen om te profiteren van het samenspelen in een groep

Binnen PYP werken we aan sociale vaardigheden en communicatievaardigheden

Onze aanpak

We leren elkaar kennen, respecteren elkaar en leren voor onszelf op te komen. Dit zien wij als een meerwaarde in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door elkaar te helpen speelgoed op te ruimen en door het vieren van feestelijke gebeurtenissen. Naast de eigen groep ziet TCD-samenwerking met de andere groepen en de International School Delft als een belangrijk aanvullend contact. Binnen verschillende groepscombinaties buiten hun eigen groep leren de kinderen om te gaan met diverse gedragsvormen en ervaren zij hoe hun gedrag bepaalde reacties bij anderen uitlokt. De leerkrachten stimuleren de kinderen ook om mee te doen aan groepsactiviteiten zoals samen zingen en boeken lezen.

Baby's

Gedurende de dag bieden wij de baby's verschillende één-op-één-activiteiten aan. Op deze momenten communiceert de leerkracht met de baby door ideeën en gevoelens uit te wisselen, zowel verbaal als non-verbaal. Ook gebruiken we een deel van het dagritme om de communicatie in stand te houden (de leerkracht praat bijvoorbeeld tijdens verschoning met de baby en legt uit wat zij doet). Taalontwikkeling is een proces dat zich over een langere tijd opbouwt, waarbij elke nieuwe vaardigheid voortbouwt op de vorige. Daarom is het cruciaal voor de taalontwikkeling (en tweetaligheid) van een kind om in het eerste levensjaar de communicatie in stand te houden en natuurlijke interacties en de responsiviteit van de leerkracht te stimuleren.

Peuters

In onze tweetalige omgeving schenken wij veel aandacht aan taalontwikkeling. Onze interactie-promotiestrategieën stimuleren gesprekken tussen leerkrachten en kinderen, zowel één-op-één als interacties in kleine groepen. Onder communicatie valt ook aandachtig luisteren naar de kinderen en reageren op basis van hun interesses. Activiteiten omtrent PYP-thema's en ons dagritme vormen een omgeving waarin kinderen vragen kunnen stellen. Tevens creëren deze activiteiten de mogelijkheid voor het introduceren van nieuwe woordenschat, herhaling en frequente kwaliteitsvolle interactie.

In onze tweetalige omgeving schenken wij veel aandacht aan de interactie met de kinderen. Door middel van activiteiten rond PYP-thema's, interactie-promotiestrategieën en ons dagritme stimuleren wij kinderen om gesprekken te starten en aan te gaan met zowel de leerkrachten als de andere kinderen.

Buitenschoolse opvang

De kinderen leren om te gaan met verschillende gedragsvormen en ervaren dat hun gedrag bepaalde reacties bij anderen uitlokt. Bij TCD willen wij kinderen hierin inzicht geven en bewust leren omgaan met de consequenties, zodat zij hun rol daarin zien. Pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeldfunctie voor de kinderen. Zo vinden wij het belangrijk dat het kind even moet wachten met praten als anderen in gesprek zijn. Dit geldt echter ook voor volwassenen: als een leerkracht met een kind in gesprek is, moeten andere volwassenen ook even wachten.

Samenwerking met ouders (en andere verzorgers)

- Wij vinden het in het belang van het kind dat zowel ouders als leerkrachten de tijd nemen voor een goede overdracht en het kind de tijd en ruimte geven om de dag af te ronden op het kinderdagverblijf voordat ze naar huis gaan.
- Wij vinden het in het belang van het kind dat zowel de pedagogisch medewerkers als de ouders een voorbeeldrol hebben. Met dit in gedachten hechten wij veel waarde aan samen met ouders in gesprek gaan over onze aanpak voor hun kind.

7. Kinderen waarden en normen bijbrengen Binnen PYP werken we aan sociale vaardigheden en onderzoeks- en denkvaardigheden

Onze aanpak

Onze maatschappij kent veel verschillende culturen. Wij willen laten zien dat alle kinderen evenveel waard zijn en dat dit belangrijker is dan de eventuele verschillen tussen de culturen. Waarden en normen vinden wij belangrijk. Het eigen maken van normen en waarden maakt deel uit van de morele ontwikkeling van het kind. Binnen de groep zijn er veel leermomenten op dit gebied (zoals bij feesten, tradities, conflicten, pijn en verdriet). We brengen kinderen bij hoe ze kunnen leren over elkaars normen en waarden en hoe ze deze kunnen respecteren door er samen over te praten en door aandacht te schenken aan elkaars culturen en tradities. Ook ervaren kinderen door de reacties van de pedagogisch medewerkers de grenzen van 'gangbaar gedrag'.

Baby's

Kinderen leren vooral over normen en waarden door het handelen van rolmodellen. Dit begint al als baby. De leerkrachten dienen als rolmodel wanneer ze met kinderen, collega's en ouders omgaan. Ze laten de kinderen zien hoe ze een zachte hand kunnen gebruiken, hoe ze elkaar kunnen troosten in tijden van verdriet, hoe ze op hun beurt moeten wachten, hoe ze speelgoed moeten opruimen als ze er klaar mee zijn en hoe ze alle kinderen bij activiteiten kunnen betrekken. Wij zijn ervan overtuigd dat kinderen zullen volgen als wij het goede voorbeeld geven.

Peuters

Op vaste momenten van de dag worden de handen en gezichten van de kinderen gewassen, waarbij pedagogisch medewerkers de kinderen aanmoedigen om dit zelf te doen. Tijdens eet- en drinkmomenten bieden de pedagogisch medewerkers de kinderen regelmatig andere producten aan met andere smaken. Pedagogisch medewerkers moedigen de kinderen aan om eten en drinken die zij niet kennen in ieder geval te proeven. Ook tijdens onze extra activiteiten zoals peutergym, yoga- en muzieklessen leren de kinderen om te gaan met normen en waarden. De leerkrachten zetten de kinderen aan tot samenwerking, geven hen opdrachtjes en complimenteren hen om hun zelfvertrouwen te stimuleren. Peuters leren van elkaar door samen te spelen en samen te werken. Peuters helpen de kleinere kinderen en leren zo voor elkaar te zorgen.

Buitenschoolse opvang

Pedagogisch medewerkers tonen voorbeeldgedrag in het nemen van verantwoordelijkheid. Kinderen worden betrokken bij de verzorging van planten en dieren (bijvoorbeeld in de tuin). Afspraken die gemaakt zijn door kinderen en de pedagogisch medewerkers worden nagekomen: afspraak is afspraak! Zeg wat je doet, en doe wat je zegt. Dit geeft de kinderen structuur en veiligheid. En als een kind een afspraak is vergeten, wordt hij/zij herinnerd aan de gemaakte afspraak.

Samenwerking met ouders (en andere verzorgers)

Bij TCD proberen wij zoveel mogelijk aan de wensen van ouders te voldoen m.b.t. waarden en normen uit andere culturen. Wij verwachten echter van ouders ook begrip te hebben voor de normen en waarden die wij bij TCD belangrijk vinden.

Bijvoorbeeld:

- N.a.v. een verzoek van ouders bij TCD bieden wij de kinderen elke dag een warme maaltijd. Het menu mailen wij van tevoren.
- Wij vragen ouders bij het brengen of ophalen van hun kind de verantwoording van het kind over te dragen/over te nemen, zodat er geen onduidelijkheid bij het kind ontstaat over wie het gezag heeft.
- Wij vragen begrip voor het feit dat wij het belangrijk vinden om naar buiten te gaan, ongeacht het weer.
- Bij binnenkomst vragen wij de ouders gebruik te maken van de beschikbaar gestelde schoenhoes of hun schoenen uit te trekken.

8. Een typische dag bij de buitenschoolse opvang

Wanneer een kind begint bij de buitenschoolse opvang maken de leerkrachten afspraken met de ouders over de introductieperiode. Meestal komen de kinderen op de startdatum meteen uit school, omdat de dagen bij de buitenschoolse opvang maar kort zijn. Dit hangt ook af van het kind en de wensen van de ouders.

Op maandag, dinsdag en donderdag is er eerst een moment waarop ze allemaal samen mogen eten, waarbij kinderen kunnen kiezen om hun eigen crackers met beleg te maken, omdat wij ze aanmoedigen om gezonde keuzes te maken. Rond 17:00 komen we weer allemaal samen voor een eetmoment waarbij de kinderen groente en fruit eten.

Op woensdag en vrijdag hebben de kinderen een warme lunch. Na het buitenspelen krijgen ze een cracker met een assortiment van gezond beleg aangeboden. Daarna kunnen de kinderen vrij spelen of deelnemen aan een gestructureerde activiteit gebaseerd op het PYP-thema. De kinderen spelen in de ruimte van de buitenschoolse opvang, in de gang, in de gymzaal of buiten.

Bij de buitenschoolse opvang moedigen we positief gedrag bij de kinderen aan d.m.v. een leuke activiteit die we de 'Sterrenpot' noemen. Hiermee kunnen kinderen sterren verdienen door meer te doen dan van ze wordt verwacht, zoals de andere kinderen of de leerkrachten helpen. Als een kind een bepaald aantal sterren heeft verdiend, mag hij of zij een klein cadeautje uit de Sterrenpot halen. Zo ondersteunen we het positieve gedrag van de kinderen en helpen we hen om betere gewoonten op te bouwen voor de toekomst.

Op woensdag nemen wij de kinderen mee naar de zwemlessen, gegeven door Sportfondsenbad Delft. Momenteel is er hiervoor een wachtlijst. Om hieraan mee te kunnen doen, moeten de kinderen ook op woensdag contracturen hebben. We verlaten de school rond 13:15 en komen rond 16:00 weer terug. Deze dienst is niet beschikbaar tijdens vakantiedagen, aangezien we hier dan niet altijd voldoende medewerkers voor hebben. In plaats daarvan plannen we andere uitstapjes. Gedurende die periodes moeten ouders dus zelf de zwemlessen regelen.

Op maandag, dinsdag en donderdag hebben de oudste kinderen (7+) de kans om mee te gaan naar de Sportring. Dit is een externe locatie (Brasserskade 8, Delft) waar kinderen van verschillende BSO's samenkomen om mee te doen aan georganiseerde sportactiviteiten. We verlaten de school rond 15:00 en komen rond 17:00 weer terug.

Tijdens studiedagen of vakantiedagen werkt de buitenschoolse opvang net anders. Op vakantiedagen zijn wij open vanaf 7:30 en op ISD-studiedagen vanaf 8:30. **Breng alstublieft uw kinderen niet vóór 8:30, aangezien dit de peuteropvang kan verstoren.** Op deze dagen plannen wij verschillende leuke activiteiten en uitstapjes in en krijgen de kinderen een warme maaltijd. Geef voor deze dagen (vakantie- en studiedagen) uw kind alstublieft ten minste 3 weken van tevoren op, zodat we de uitstapjes kunnen plannen en de warme maaltijden kunnen bestellen. Late verzoeken kunnen wij helaas niet altijd aannemen.

9. Uitstapjes

Soms maken de kinderen een uitstapje in de buurt. Dit gebeurt volgens het uitstapjesprotocol buitenschoolse opvang van Kinderopvang Morgen. Soms zijn deze uitstapjes gepland en soms zijn ze spontaan. Hierover houden de leerkrachten contact met de ouders. Gedurende de vakanties gaan de kinderen ook wel eens op een gepland uitstapje. Ook dit gebeurt conform het uitstapjesprotocol. Het uitstapjesprotocol wordt met ouders besproken tijdens het intakegesprek.

10. Overige zaken

a. Introductie

Twee weken voor de startdatum maken de leerkrachten een afspraak voor een intakegesprek. In dit gesprek vragen zij de ouders om het kind voor te bereiden op het kinderdagverblijf door hen in hun eigen bed te laten slapen, even van hen weg te lopen, het kind met andere kinderen of volwassenen laten spelen etc. Ook stellen zij twee datums vast zodat het kind kan komen wennen aan de opvang. Wij beginnen met een paar uur en bouwen dit op. Heb vertrouwen! Sommige kinderen hebben meer tijd nodig dan anderen voordat ze zich veilig voelen en gewend zijn aan de nieuwe omgeving. Vertrouw op uw kind en de leerkrachten! Zij zijn professionals en zijn er om u en uw kind te ondersteunen. De peuteropvang heeft geen introductiedagen omdat ze kortere dagen hebben.

Probeer vóór de startdatum alstublieft zo veel mogelijk te doen om uw kind te helpen wennen. Als u bijvoorbeeld niet kunt komen om borstvoeding te geven, oefen dan thuis met flesvoeding.

b. Extra dagen/ruilen van dagen

Ouders/verzorgers willen dagen kunnen ruilen of extra dagen kunnen inkopen. Dit kan soms wel en soms niet vanwege de Wet Kinderopvang of de bedrijfsvoering (zoals op basis van de beroepskracht-kindratio) op het kindercentrum. Ruilen of een extra dag is daardoor niet vanzelfsprekend. Het welbevinden van het kind staat altijd voorop. Op basis van al deze factoren zullen de leerkrachten van uw kind kiezen of het mogelijk is om dagen te ruilen.

c. Bekende gezichten voor baby's en in een andere groep zitten

Voor baby's is het belangrijk dat zij niet te veel verschillende gezichten te zien krijgen. Het is daarom noodzakelijk dat de leerkrachten zoveel mogelijk hetzelfde zijn. Wij zorgen ervoor dat baby's onder 1 jaar elke dag van de week maar één of twee reguliere leerkrachten zien. Wij kunnen dit echter niet garanderen tijdens vakanties of wanneer leerkrachten plotseling ziek worden. Soms werken groepen samen vanwege het aantal kinderen. De vaste leerkrachten zullen de kinderen altijd aan een andere groep toevoegen.

d. Afwijking van beroepskracht-kindratio

Binnen de kinderopvang zijn wij wettelijk verplicht om volgens een beroepskracht-kindratio te werken. Dit betreft het aantal leerkrachten die nodig zijn voor een bepaald aantal kinderen van een bepaalde leeftijd. In het algemeen wijken wij bij ons kinderdagverblijf alleen af van de beroepskracht-kindratio op de volgende tijden:

Tussen 8:30 en 9:30

Tussen 13:30 en 14:30

Tussen 16:30 en 17:30

Dit betekent dat wij tussen 9:30 en 13:30 en tussen 14:30 en 16:30 niet afwijken van de beroepskracht-kindratio.

Omdat de meeste kinderen tussen 13:30 en 14:30 slapen, hebben wij besloten onze lunchpauzes in deze tijd te houden.

Op de gewone buitenschoolse opvang wijken wij niet af van de beroepskracht-kindratio tussen 15:00 en 18:30. Alleen op woensdag wijken wij af van de beroepskracht-kindratio tussen 14:00 en 16:00 vanwege onze pauzes. Op vakantiedagen wijken wij tussen 13:00 en 14:00 af van de beroepskracht-kindratio vanwege onze lunchpauzes.

e. Extra activiteiten

Naast de activiteiten die de leerkrachten elke dag organiseren, bieden wij ook de mogelijkheid voor extra activiteiten. Wij verzorgen muzieklessen voor kinderen vanaf 3 maanden oud en yoga- en gymlessen voor kinderen vanaf 2-2 ½ jaar oud. Het rooster wordt gemaakt voor enkele weken op dezelfde dag en tijd. Na dat aantal weken wordt het rooster aangepast naar een andere dag zodat zoveel mogelijk kinderen mee kunnen doen aan de extra activiteiten.

f. Stagiaires/vrijwilligers

Soms zetten wij bij ons kinderdagverblijf vrijwilligers of stagiaires in. We zorgen altijd dat wij van hen een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) hebben en we stellen ze voor aan de kinderen. Op basis van het opleidingsjaar en de gevolgde opleiding voeren de stagiaires activiteiten uit met de kinderen of zorgen ze voor hen. Wij volgen hierbij de opdrachten die zij tijdens hun studiejaar moeten uitvoeren.

Vrijwilligers voeren verschillende activiteiten uit, zoals voorlezen aan de kinderen, mee naar buiten gaan of huishoudelijke klusjes.